

Fjerritslev den 15-09-2024

Anmodning om foretræde for Folketingets Børne og Undervisningsudvalg

Medsendte dokumenter:

Tre udkantsgymnasier som eksempler: indtægtsforskel ved nuværende klassestørrelser i forhold til klasser fyldt op til 28 elever.

Debatindlæg i Politiken 6. september: Regeringens gymnasieudspil sælges ved falsk varebetegnelse

Netværket Mindre Jyske Gymnasier vil med denne henvendelse bede om foretræde for udvalget for at informere udvalget om de små udkantsgymnasiers økonomiske udfordringer i forbindelse med, at der snart indføres et nyt tilskuds- og taxametersystem på gymnasieområdet.

Netværket består af 9 gymnasier, der falder ind under den nugældende kategori for udkantsgymnasier på det almengymnasiale område.

De små udkantsgymnasier er de seneste 5 år blevet stillet i udsigt, at vores fremtid skulle sikres – først ved en elevfordelingsmodel, der skulle sikre vores skoler et bæredygtigt elevgrundlag, og derefter – da man politisk de facto var gået bort fra idéen om omfordeling af elever – ved at give os et økonomisk løft, der skulle kompensere for de elever, vi manglede på grund af faldende årgange.

De små udkantsgymnasiers væsentligste udfordring er den store ulighed i de økonomiske forudsætninger for at drive skole, der via tilskudssystemet er skabt mellem udkantsgymnasierne i de tyndt befolkede områder og gymnasierne i byområder og tættere bebyggede områder.

Uligheden opstår, fordi vi har et taxameter- og tilskudssystem, der er bygget på antal årselever, uanset hvor mange elever skolerne kan fylde i hver klasse.

De fleste skoler i byerne og de tættere bebyggede områder kan fylde deres klasser op til 28 elever i gennemsnit, hvilket giver optimal udnyttelse af taxametertilskuddet.

Men for de små udkantsgymnasier er det et vilkår, at man arbejder med små årgange, og derfor er nødt til at oprette små klasser med betydeligt færre end 28 elever i gennemsnit.

Gymnasiernes udgifter stiger ikke med antallet af elever, men først og fremmest med antallet af klasser. Det koster det samme at undervise en klasse med 20 som at undervise en klasse med 28. Men i taxameterindtægt er der for en 1.-2.g-klasse en forskel på 608.000 kr. om året, og for en 3.g-klasse 720.400 kr. om året. Når man så ganger op med antallet klasser, bliver det hurtigt til store beløb.

Vi vedhæfter et dokument, hvor vi illustrerer dette med Morsø Gymnasium, Vestjysk Gymnasium Tarm og Fjerritslev Gymnasium som eksempler. Tallene tager udgangspunkt i skolernes tilskud i 2024.

Disse tre gymnasier har på grund af størrelsen på deres årgange en gennemsnitlig klassestørrelse på henholdsvis 21, 23 og 20 elever. Det betyder, at disse skoler brutto får henholdsvis 4,6 mill.kr., 7,1 mill.kr. og 6,5 mill.kr. mindre i taxameterindtægt, end gymnasier med tilsvarende klassetal, der kan fylde klasserne op til 28.

Når man trækker alle udkantstaxametre og tilskud til udkantsgymnasier fra, er nettoforskellen stadig henholdsvis 1,45 mill.kr., 3,85 mill.kr. og 3,7 mill.kr., som disse gymnasier har mindre at drive skole for, end et tilsvarende gymnasium med 28 elever i gennemsnit i hver klasse. Omregnet pr. klasse er nettobeløbet 181.000 kr., 226.000 kr. og 333.000, som henholdsvis Morsø Gymnasium, Vestjysk Gymnasium Tarm og Fjerritslev Gymnasium har mindre at drive skole for, end gymnasier, der kan fylde deres klasser op til 28.

Heri ligger der en fundamental og strukturelt baseret ulighed i udkantsgymnasiernes økonomiske forudsætninger for at drive deres skoler med en kvalitet og en faglig bredde, der er sammenlignelig med gymnasierne i resten af landet.

Denne problematik bliver overhovedet ikke adresseret i regeringens udspil til nyt tilskuds- og taxametersystem.

Det må og skal ændres, hvis man virkelig mener, at man ønsker, at der nu og i fremtiden skal findes gymnasiale udbud af høj kvalitet i hele Danmark, også de tyndt befolkede dele af landet, hvor ungdomsårgangene de kommende år er faldende.

Et tilskuds- og taxametersystem, der udligner den ulighed vi har beskrevet ovenfor, kan enten være klassebaseret, så der gives tilskud pr. oprettet klasse. Eller det kan sikre gymnasier under en vis størrelse et supplerende taxameter, som svarer til, at alle klasser fyldes op til 28 i gennemsnit.

Vi håber, at Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg vil give os foretræde snarest muligt, så vi kan få lejlighed til over for udvalget yderligere at forklare og uddybe ovenstående.

Med venlig hilsen

Netværket Mindre Jyske Gymnasier

Bjerringbro Gymnasium, rektor Claus Smedegaard Kjeldsen

Dronninglund Gymnasium, rektor Lars Nørgaard Jørgensen

Fjerritslev Gymnasium, rektor Mikkjal Helmsdal

Lemvig Gymnasium, rektor Bo Haahr Larsen

Morsø Gymnasium, rektor Ann Balleby

Ringkøbing Gymnasium, rektor Lars Roesen

Tørring Gymnasium, rektor Tanja Huus Gulmann

Vejen Gymnasium, rektor Lars Amdisen Bossen

Vestjysk Gymnasium Tarm, rektor Catarina Kastrup